

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 562/01
Zo dňa: 10.01.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 20
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
použitia finančných prostriedkov štátu na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja
kultúrneho dedičstva**

Matica slovenská, Martin

Žilina február 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. **562/01** z 10.01.2014 vykonali:

Ing. Juraj Podolák, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Miroslav Holečka, člen kontrolnej skupiny
Mgr. Radoslav Machan, člen kontrolnej skupiny

kontrolu použitia finančných prostriedkov štátu na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva, ktorej účelom bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití finančných prostriedkov štátu poskytnutých na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16.01.2014 do 17.02.2014 v

Matici slovenskej
ul. P. Mudroňa 1
036 01 Martin
IČO 00179027
(ďalej len „MS“)

za kontrolované obdobie rokov 2011 a 2012 a v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovanej skutočnosti aj predchádzajúce a nasledujúce obdobie.

Predmetom kontroly bolo:

- všeobecná časť,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov,
- stav správy a ochrany majetku.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecná časť

MS je verejnoprávna ustanovizeň, ktorej sídlom je Martin. Medzi základné úlohy, ktoré jej boli zverené patrí najmä upevňovanie slovenského vlastníctva, prehlbovanie vzťahov občanov k slovenskej štátnosti, podieľať sa na rozvoji miestnej a regionálnej kultúry, zvyšovať národné povedomie Slovákov na jazykovo zmiešaných územiach Slovenskej republiky, podporovať propagáciu Slovenskej republiky vlastnými informačnými a kultúrnymi strediskami utvorenými v zahraničí, spolupracovať so štátnymi orgánmi a s orgánmi územnej samosprávy pri rozvoji kultúry a spoločenského života a plniť ďalšie úlohy vyplývajúce z činnosti jej orgánov. Pôsobí ako národno-prospešná, nezávislá, nadstranícka, nadkonfesionálna a nadrezortná ustanovizeň.

Orgánmi MS sú valné zhromaždenie MS, výbor MS, predseda MS a dozorný výbor MS. Štatutárnym orgánom MS je predseda MS, ktorého volí valné zhromaždenie na štyri roky, najviac na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Ako najvyšší predstaviteľ MS reprezentuje MS navonok a predsedá výboru MS. Do jeho pôsobnosti patrí najmä riadenie a koordinácia celkovej činnosti MS a vedenie valného zhromaždenia.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

MS hospodári s vlastným majetkom a majetkom štátu. Vlastný majetok predstavujú peniaze, cenné papiere, iné hnutel'né a nehnuteľné veci, ako aj iné majetkové práva a peniazmi oceniteľné hodnoty, ktoré svojou povahou môžu slúžiť na plnenie úloh MS. Nakladanie s vlastným majetkom upravuje zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnej inštitúcie v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 176/2004 Z. z.“). Na nakladanie s majetkom štátu, ktorý spravuje MS sa vzťahuje osobitný predpis - zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“).

Základným interným predpisom upravujúcim organizáciu a kompetencie orgánov MS boli stanovy MS. V priebehu kontrolovaného obdobia boli v platnosti dvoje stanovy. Pôvodné stanovy boli schválené na sneme MS dňa 22.3.2003 a boli v platnosti do nadobudnutia platnosti nových stanov schválených 17.9.2011 s účinnosťou od 17.10.2011. Stanovy platné do 17.10.2011, ani platné po 17.10.2011 neurčovali, ktorý samosprávny resp. kolektívny orgán mal v kompetencii schvaľovanie nakladania s majetkom podľa ustanovení § 13 zákona č. 176/2004 Z. z. O nakladaní s majetkom MS štandardne rozhodoval výbor MS.

Na plnenie úloh boli poskytnuté MS dotácie a účelové dotácie zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Dňa 30.06.2011 MS uzatvorila s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“) Zmluvu ev. č. MK-42/11/M o poskytnutí finančných prostriedkov z rozpočtu MK SR na rok 2011 (ďalej len „Zmluva ev. č. MK-42/11/M“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie účelovej dotácie zo štátneho rozpočtu formou bežného transferu za účelom financovania výdavkov spojených s realizáciou projektov uvedených v tejto zmluve. Finančné prostriedky určené na úhradu bežných výdavkov predstavovali sumu 1 494 000,00 eur. K Zmluve ev. č. MK-42/11/M bol dňa 26.01.2012 uzatvorený Dodatok č. 1, predmetom ktorého bola úprava dvoch nákladových položiek v rámci projektu „Aktivity Roka 150. výročia Memoranda národa slovenského“ (presun 1 600,00 eur z účtu 512 – Cestovné na účet 518 – Ostatné služby).

V roku 2012 boli MS poskytnuté finančné prostriedky z rozpočtu MK SR na základe Zmluvy ev. č. MK-41/2012/M uzatvorenej dňa 12.03.2012. Účelová dotácia na úhradu bežných výdavkov predstavovala sumu 1 494 000,00 eur.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený rozpis účelových dotácií podľa jednotlivých projektov za obdobie rokov 2011 a 2012.

Tabuľka č. 1 – Rozpis účelových dotácií podľa jednotlivých projektov

v eur

Projekt	rok 2011 (Zmluva ev. č. MK-42/11/M)	rok 2012 (Zmluva ev. č. MK-41/2012/M)
Vydavateľské aktivity	324 710,00	305 760,00
Finančné vzťahy a technická prevádzka	257 825,00	292 175,00
Slovakistický výskum	130 905,00	100 970,00
Požičovňa kostýmov a krojov Matice slovenskej	71 160,00	70 160,00
Informačné ústredie Matice slovenskej	44 110,00	39 910,00
Archív Matice slovenskej	58 690,00	61 435,00
Aktivity oblastných stredísk a Členského ústredia Matice slovenskej	494 485,00	528 620,00
Aktivity Roka 150. výročia založenia Matice slovenskej	112 115,00	94 970,00
Spolu	1 494 000,00	1 494 000,00

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov

MS v súlade so Zmluvou ev. č. MK-42/11/M predložila dňa 01.03.2012 MK SR vyúčtovanie poskytnutých finančných prostriedkov na rok 2011. Vyúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých na rok 2012 MS zaslala v súlade so Zmluvou ev. č. MK-41/2012/M zaslala MK SR dňa 12.03.2013.

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť pri hospodárení s verejnými prostriedkami bola vykonaná na vybranej vzorke realizovaných projektov financovaných z rozpočtu MK SR (ďalej len „verejné prostriedky“). Skontrolovaných bolo šesť projektov:

- Vydavateľské aktivity v roku 2011,
- Finančné vzťahy a technická prevádzka v roku 2011,
- Aktivity Roka 150. výročia Memoranda národa slovenského v roku 2011,
- Vydavateľské aktivity v roku 2012,
- Finančné vzťahy a technická prevádzka v roku 2012,
- Aktivity Roka 150. výročia Memoranda národa slovenského v roku 2012,

Objem skontrolovaných finančných prostriedkov predstavoval sumu 1 387 555,00 eur, čo predstavovalo 46,50 % z celkových verejných prostriedkov poskytnutých na úhradu bežných výdavkov za obdobie rokov 2011 a 2012.

Kontrolou zúčtovania poskytnutých verejných prostriedkov bolo zistené:

MS v dvoch prípadoch výdavok za uhradenie dodávateľských faktúr nezaúčtovala v prospech správneho účtu:

- v rámci realizácie projektu „Aktivity roka 150. výročia Memoranda národa slovenského“ (ďalej len „Aktivity roka“) dňa 12.08.2011 MS uhradila dodávateľskú faktúru č. 1110538 v celkovej sume 570,00 eur za nákup 200 ks stravných lístkov. Tento výdavok MS nesprávne zaúčtovala v prospech účtu 518 – Ostatné služby, čo bolo v rozpore s ustanovením § 34 ods. 2 Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 14. novembra 2007 č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania (ďalej len „opatrenie MF SR č. MF/24342/2007-74“), podľa ktorého stravné lístky zakúpené do prevádzkarní verejného stravovania sa účtujú na účte 213 – Ceniny,
- v rámci realizácie projektu „Finančné vzťahy a technická prevádzka“ (ďalej len „Finančné vzťahy“) MS uhradila dňa 22.06.2011 dodávateľskú faktúru č. 1110339 v celkovej sume 270,82 eur za výmenu opotrebovaných letných pneumatík. Tento výdavok zaúčtovala v prospech účtu 511 – Opravy a udržiavanie, vrátane výdavku za obstaranie štyroch kusov pneumatík v celkovej sume 236,02 eur, čo nebolo v súlade s ustanovením § 53 ods. 2 opatrenia MF SR č. MF/24342/2007-74, podľa ktorého náklady tvoriace obstarávaciu cenu jednotlivých položiek nákupu sa neúčtujú na ľarchu účtu 511 – Opravy a udržiavanie.

Nesprávnym zaúčtovaním výdavku za obstaranie 200 ks stravných lístkov a štyroch kusov pneumatík MS nepostupovala v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“), podľa ktorého podrobnosti o postupoch účtovania ustanoví Ministerstvo

financií Slovenskej republiky opatrením, ktoré vyhlasuje oznámením o jeho vydaní v Zbierke zákonov SR a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať.

V kontrolovanom období MS uskutočnila 36 platieb na základe účtovných dokladov, ktorých obsah priamo alebo nepriamo nedostatočne preukazoval fakturovanú skutočnosť:

projekt „Aktivity roka“ realizovaný v roku 2011

- dodávateľská faktúra č. 1110855 v celkovej sume 213,60 eur za prepravu výstavy na trase Martin – Košice a späť, pričom k dodávateľskej faktúre nebol priložený prepravný list,
- dodávateľská faktúra č. 1110914 v celkovej sume 1 500,00 eur za prenájom LED obrazovky, pričom k účtovnému dokladu nebol priložený doklad preukazujúci prenájom LED obrazovky,

projekt „Finančné vzťahy“ realizovaný v roku 2011

- dodávateľská faktúra č. 1110698 v celkovej sume 801,72 eur za poskytnutie pracovnej zdravotnej služby v mesiacoch júl, august a september 2011, pričom k dodávateľskej faktúre nebol priložený súpis vykonaných prác,
- dodávateľská faktúra č. 1110883 v celkovej sume 801,72 eur za poskytnutie pracovnej zdravotnej služby v mesiacoch október, november a december 2011, pričom k dodávateľskej faktúre nebol priložený súpis vykonaných prác,

projekt „Aktivity roka“ realizovaný v roku 2012

- dodávateľská faktúra č. 1121090 v celkovej sume 1 496,00 eur za dodanie a zapojenie kabeláže (vrátane stánkov a dodania rozvodnej skrine), pričom k dodávateľskej faktúre nebol priložený dodací list a súpis vykonaných prác,
- dodávateľská faktúra č. 1121041 v celkovej sume 1 300,00 eur za osvetlenie historickej záhrady, pričom k dodávateľskej faktúre nebol taktiež priložený súpis vykonaných prác,

projekt „Vydavateľské aktivity“ realizovaný v roku 2012

- deväť dodávateľských faktúr (1120179, 1120259, 1120352, 1120104, 1120567, 1120659, 1120733, 1120857 a 1120953) v celkovej sume 3 600,00 eur za práce pre Slovenských národných novín (ďalej len „SNN“), pričom k dodávateľským faktúram neboli priložené súpisy vykonaných prác,
- desať dodávateľských faktúr (1120197, 1120271, 1120385, 1120111, 1110467, 1120582, 1120660, 1120764, 1120855, 1120952) v celkovej sume 7 500,00 eur za redigovanie SNN, pričom k dodávateľským faktúram neboli priložené súpisy vykonaných prác,
- desať dodávateľských faktúr (1120226, 1120324, 1120421, 1120146, 1120468, 1120640, 1120690, 1120800, 1120886, 1121008) v celkovej sume 7 000,00 eur za počítačové spracovanie SNN, pričom k dodávateľským faktúram neboli priložené súpisy vykonaných prác,
- dodávateľská faktúra č. 1120667 v celkovej sume 700,00 eur za administratívne práce a počítačové spracovanie dát, pričom k dodávateľskej faktúre nebol priložený súpis vykonaných prác.

MS uskutočnením platieb na základe nepreukázateľných účtovných dokladov v celkovej sume 24 913,04 eur nedodrжала ustanovenia § 8 ods. 1 a 4 zákona č. 431/2002 Z. z., podľa ktorých účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo preukázateľne, pričom účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné.

Podľa ustanovenia § 32 zákona č. 431/2002 Z. z. za preukázateľný účtovný záznam sa považuje iba účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť, alebo ktorého obsah dokazuje skutočnosť nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov.

Kontrolou vykonávania predbežnej finančnej kontroly bolo zistené, že MS uhradila 24 dodávateľských faktúr v celkovej sume 18 733,20 eur na základe siedmych uzatvorených zmlúv, pričom uvedené zmluvy neboli overené predbežnou finančnou kontrolou (Hromadná licenčná zmluva č. VP/1101735/004 zo dňa 23.08.2011, Hromadná licenčná zmluva č. VP/1101735/005 zo dňa 13.12.2011, Zmluva o spolupráci zo dňa 29.06.2011, Zmluva o vytvorení umeleckého výkonu zo dňa 05.12.2012, Zmluva o vytvorení umeleckého výkonu zo dňa 05.12.2012, Zmluva o spolupráci zo dňa 02.01.2011 a Zmluva o spolupráci zo dňa 02.09.2011).

MS nevykonaním predbežnej finančnej kontroly zmlúv pred ich uzatvorením nekonala v súlade s ustanovením Čl. IV ods. 3 Internej smernice o systéme vedenia účtovníctva a o obehu účtovných dokladov v Matici slovenskej, podľa ktorého v zmysle zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“) vedúci pracovníci jednotlivých oddelení, ústavov a útvarov MS, ktorých sa finančná operácia týka, potvrdia pred jej realizáciou vykonanie predbežnej kontroly spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. j) zákona č. 502/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie finančnou operáciou príjem alebo použitie verejných prostriedkov v hotovosti alebo bezhotovostne, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy.

Kontrolou verejného obstarávania realizovaného MS v kontrolovanom období bolo zistené:

Zadávanie nadlimitných a podlimitných zákaziek MS zabezpečovala prostredníctvom odborne spôsobilej osoby na verejné obstarávanie. Postupy zadávania podprahových zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou upravovala Interná smernica č. 2/2011 pre zadávanie podprahových zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Interná smernica č. 2/2011“).

Z dôvodu operatívneho zabezpečenia činností vo verejnom obstarávaní s cieľom minimalizovať náklady, spojené s uskutočnením prieskumu trhu na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a uskutočnenie prác MS stanovila v Internej smernici č. 2/2011 finančné limity bez povinnosti uskutočniť prieskum trhu:

- obstaranie tovarov v hodnote od 0,01 do 830,00 eur bez DPH pri jednorazovom nákupe,
- obstaranie služieb v hodnote od 0,01 do 4 820,00 eur bez DPH,
- obstaranie prác v hodnote od 0,01 do 6 970,00 eur bez DPH.

Pri zadávaní zákaziek s nízkymi hodnotami, ktorých cena predmetu obstarávania bola vyššia ako uvedené finančné limity, MS mala za povinnosť vykonať prieskum trhu aspoň u troch dodávateľov.

MS v období rokov 2011 a 2012 nerealizovala žiadnu nadlimitnú, podlimitnú ani podprahovú zákazku. Neviedla evidenciu verejných obstarávaní (zákaziek s nízkou hodnotou), z tohto dôvodu povinnosť vykonať prieskum trhu aspoň u troch dodávateľov bola skontrolovaná pri dodávateľských faktúrach (dodávateľské faktúry vybraných realizovaných projektov), ktorých fakturovaná suma presiahla finančný limit uvedený v Internej smernici č. 2/2011 pre zákazky s nízkou hodnotou.

V roku 2011 MS uhradila 11 dodávateľských faktúr v celkovej sume 42 236,02 eur bez DPH za obstaranie stravných poukážok pre vlastných zamestnancov. Z toho verejné prostriedky predstavovali sumu 22 915,69 eur (dodávateľské faktúry č. 111003, 111016, 111221, 111188, 111241, 111346, 111400, 111661, 111592, 111695 a 111741).

Dodávateľské faktúry boli vystavené na základe Zmluvy o zabezpečení stravovania č. 185941 uzatvorenej dňa 23.04.2010, pričom MS pred uzatvorením zmluvy nevykonala verejné obstarávanie na výber dodávateľa stravných poukážok. Podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“) v čase uzatvorenia zmluvy (23.04.2010) obstaranie stravných poukážok v roku 2011 dosiahlo finančný limit podprahovej zákazky.

Dňa 20.05.2011 MS uzatvorila Zmluvu o periodickej tlači, predmetom ktorej bola tlač 25 vydaní SNN. Cena za dielo predstavovala sumu 17 200,00 eur bez DPH, pričom MS pred uzatvorením zmluvy o periodickej tlači nevykonala na výber zhotoviteľa verejné obstarávanie (podľa zákona č. 25/2006 Z. z. cena za dielo dosiahla finančný limit podprahovej zákazky).

V roku 2011 v rámci realizácie projektu „Vydavateľské aktivity“ MS na základe takto uzatvorenej zmluvy o periodickej tlači uhradila z verejných prostriedkov deväť dodávateľských faktúr v celkovej sume 8 094,45 eur (dodávateľské faktúry č. 1110559, 1110541, 1110618, 1110598, 1110665, 1110644, 1110693, 1110442 a 1110468).

MS v roku 2011 z verejných prostriedkov uhradila spoločnosti poskytujúcej polygrafické služby 11 dodávateľských faktúr v celkovej sume 19 348,84 eur (dodávateľské faktúry č. 1110885, 1110886, 1110456, 1110606, 1110607, 1110632, 1110633, 1110648, 1110729, 1110762 a 1110802) za tlač publikácií, pričom na výber dodávateľa sa neuskutočnilo verejné obstarávanie.

Podobne v roku 2012 bolo jednej tlačiarenskej spoločnosti uhradených z verejných prostriedkov sedem dodávateľských faktúr v celkovej sume 22 614,00 eur (dodávateľské faktúry č. 1120974, 1121025, 1121096, 1121097, 1121098, 1121099 a 1121100), pričom na výber dodávateľa MS nevykonala verejné obstarávanie. Podľa zákona č. 25/2006 Z. z. v oboch prípadoch cena za poskytované polygrafické služby dosiahla finančný limit podprahovej zákazky.

Nevykonaním verejného obstarávania na výber dodávateľa stravných poukážok, výber zhotoviteľa 25 vydaní SNN a výber spoločností poskytujúcich polygrafické služby v rokoch 2011 a 2012 MS nekonala v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z., podľa ktorého verejný obstarávateľ je povinný pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona.

MS uhradením týchto výdavkov dodávateľom, ktorí neboli vybraní v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. nepreukázala hospodárne použitie finančných prostriedkov v celkovej sume 72 972,98 eur podľa ustanovenia § 19 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov („ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“), podľa ktorého pri používaní verejných prostriedkov je povinnosť zachovávať hospodárnosť.

3. Stav správy a ochrany majetku

Nakladanie s majetkom bolo v MS upravené v „Štandardných pravidlách nakladania s majetkom Matice slovenskej“. Pravidlá boli prerokované vo výbore MS dňa 25.11.2003

a účinnosť nadobudli dňom 01.01.2004. Nakladanie s majetkom upravovala aj Smernica Vyradňovacej komisie pri Matici slovenskej; uvedená smernica bola v platnosti od 29.09.2008. Smernica rozlišovala a uvádzala odlišný spôsob nakladania s majetkom MS ako verejnoprávnej inštitúcie (majetok nadobudnutý po 01.01.2004) a samotným majetkom MS (majetok nadobudnutý pred 01.01.2004). Zákon č. 176/2004 Z. z. však neupravoval odlišný právny režim pre nakladanie s majetkom verejnoprávnej inštitúcie ako takej a jej samotným majetkom.

MS k 31.12.2011 evidovala vo svojom dlhodobom majetku 57 nehnuteľností (budovy a stavby) v celkovej nadobúdacej cene 3 474 670,13 eur, pri ich zostatkovej cene 2 784 969,90 eur zhodujúcej sa s účtovným stavom k 31.12.2011.

V roku 2011 bola do tohto druhu majetku zaradená administratívna budova oblastného pracoviska Štúrovo inv. č. 034650 v nadobúdacej hodnote 72 750,26 eur a stavba – výmena okien na budove Domu Matice slovenskej (ďalej len „DMS“) Michalovce inv. č. 034700 v sume 2 874,53 eur.

K 31.12.2012 MS mala vo svojom majetku celkom 61 budov vrátane stavieb, v nadobúdacej cene 4 270 171,15 eur a ich zostatkovej cene k 31.12.2012 v sume 3 704 249,28 eur. Do majetku v tomto účtovnom období bola zaradená:

- budova Neografie – blok C, inv. č. 034710 v cene 945 179,00 eur,
- byt na ul. Hviezdoslavova 19, Martin, inv. č. 034730 v cene 56 800,00 eur,
- výmena okien na DMS Komárno a kancelárie sekretariátu predsedu Matice slovenskej v Bratislave inv. č. 034570/1 a 024010/1, spolu v nadobúdacej cene 11 726,38 eur.

K 31.12.2011 evidovala MS vo svojom dlhodobom majetku celkom 40 pozemkov v nadobúdacej a zostatkovej cene (ďalej len „cene“) 617 217,81 eur. V roku 2011 bol do tohto druhu majetku zaradený:

- pozemok parc. č. 1675/4, inv. č. 034670/1 v cene 9 227,52 eur,
- pozemok parc. č. 1675/1 inv.č. 034670/2 v cene 8 022,22 eur, hradený z účelovej dotácie v rámci kapitálových výdavkov na zakúpenie nehnuteľností zapísaných na list vlastníctva (ďalej len „LV“) č. 5703, katastrálne územie (ďalej len „k. ú.“) Štúrovo, podľa uzatvoreného Dodatku č. 1 zo dňa 26.02.2010 k zmluve č. MK-7/10/M o poskytnutí finančných prostriedkov z rozpočtu MK SR na rok 2010 uzatvorenej v súlade s rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu pre MK SR na rok 2010 zo dňa 23.02.2010,
- pozemok parc. č. 1675/1, inv. č. 034670/2 v cene 13 343,28 eur,
- pozemok parc. č. 1675/5, inv. č. 034680 v cene 576,72 eur
- pozemok parc. č. 1675/6, inv. č. 034690 v cene 2 670,00 eur,
- pozemok pod budovou inv. č. 03470/1, v cene 5 500,00 eur,
- pozemok pod budovou inv. č. 03470/2, v cene 4 230,00 eur.

K 31.12.2012 predstavovala hodnota 42 pozemkov cenu 637 971,14 eur. Nárast počtu pozemkov v roku 2012 o dva oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu predstavoval vlastný majetok MS v členení:

- navýšenie hodnoty pozemku o podstavec pod bustu A. Bernoláka, inv. č. 028880/1 v cene 1 300,00 eur,
- pozemok pod budovou parc. č. 1032/8, k. ú. Martin, inv. č. 034720 v cene 114 821,00 eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Z uvedeného majetku evidovaného na účte 031 Pozemky a 021 Stavby k 31.12.2011 (k 31.12.2012) spravovala MS majetok štátu (pozemky v cene 18 581,27 eur a stavby v cene 31 269,87 eur) v členení:

- pozemky par. č. 101/2, 101/3, 101/7 a rodinný dom súpisné č. 47 postavený na parcele parc. č. 101/3, zapísaných na LV č. 546 pre k. ú. Malinovec,
- pozemky parc. č. 631, 632/1, 632/2, 633/1 a stavby, t.j. budovu súpisné č. 955 postavenú na parcele parc. č. 631 a garáž bez súpisného čísla postavenú na parcele parc. č. 632/2, zapísaných na LV č. 2808 pre k. ú. Filákov, a
- pozemky parc. č. 704/1 a 704/6, zapísaných na LV č. 293 v k. ú. Veľká Čalomija, nadobudnutých do jej správy pred kontrolovaným obdobím.

Overením údajov uvedených na LV č. 2808 k. ú. Filákov a účtovníctva MS na syntetickom účte 031-Pozemky bolo preukázané, že MS vo svojom účtovníctve nevedla pozemok parc. č. 632/2, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 19 m², čím nepostupovala podľa ustanovenia § 3 ods. 9 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého MS ako správca majetku štátu je povinná viesť o tomto majetku štátu účtovníctvo a ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. podľa ktorého MS je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne.

Pohyb nehnuteľného majetku MS na účte 031-Pozemky a 021-Stavby a jeho hodnota bola v súlade s ich účtovnými hodnotami uvedenými v hlavnej knihe k 31.12.2011 a k 31.12.2012 a jeho charakteristika sa uvádza v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 - Pohyb nehnuteľného majetku za roky 2011 a 2012

v eur

Druh majetku	Počiatočný stav	Prírastky	Úbytky	Konečný stav	Účtovný stav
Rok 2011					
Pozemky	583 378,07	33 839,74	0,00	617 217,81	617 217,81
Stavby	3 399 045,34	75 624,79	0,00	3 474 670,13	3 474 670,13
Rok 2012					
Pozemky	617 217,81	116 121,00	95 367,67	637 971,14	637 971,14
Stavby	3 474 670,13	1 013 705,38	218 204,36	4 270 171,15	4 270 171,15

Kontrolou nakladania s majetkom MS bolo zistené:

Kontrolou bol preverený postup pri nakladaní s nehnuteľným majetkom MS podľa zákona č. 176/2004 Z. z. o ktorom rozhodol výbor MS ako kolektívny orgán. Jednalo sa o odpredaj vlastného nehnuteľného majetku, ktorý bol vyhlásený za nepotrebný:

- budovy súpisné č. 439 postavené na parc. č. 852/9 s príslušenstvom, parcely parc. č. 852/6 o výmere 270 m² a parcely parc. č. 852/9 o výmere 519 m² vedených na LV č. 261 k. ú. Martin, ktorého všeobecná hodnota bola určená znaleckým posudkom č. 71/2012 z 30.03.2012 v sume 35 800,00 eur. Odpredaj tohto majetku schválil výbor MS uznesením č. 9/8 z 02.06.2012 formou vykonania verejnej obchodnej súťaže (ďalej len „VOS“). S víťazom VOS (fyzickou osobou, ako kupujúcim) bola 13.12.2012 uzatvorená kúpno-predajná zmluva (ďalej len „KPZ“), ktorej predmetom bola kúpa uvádzaných nehnuteľností zapísaných na LV č. 261 k. ú. Martin, v dohodnutej cene určenej VOS v sume 71 610,00 eur. Príslušná správa katastra rozhodnutím č. V 4800/12 zo 14.02.2013 na návrh navrhovateľa MS, rozhodla o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. 261 v prospech kupujúceho podľa uzatvorenej KPZ. Vklad bol povolený 14.02.2013,

- pozemku parc. č. 845/7 o výmere 673 m², ktorý bol vytvorený z parcely parc. č. 845/1 o výmere 1 678 m², evidovaného v pozemkovej knihe - vložka č. 277 pre k. ú. Martin. Všeobecná hodnota pozemku parc. č. 845/1 bola stanovená znaleckým posudkom v sume 11 443,21 eur. Výbor MS uznesením č. 10/4 z 27.10.2012 súhlasil s odpredajom tohto pozemku a 13.05.2013 bola uzatvorená so súkromnou obchodnou spoločnosťou kúpna zmluva č. 03/2013 na tento majetok v dohodnutej cene 8 930,31 eur.

KPZ uzatvorenú 13.12.2012, predmetom ktorej bol predaj majetku kupujúcemu – víťazovi VOS v celkovej sume 71 610,00 eur a dodatok č. 1 k tejto zmluve uzatvorený 25.01.2013, ktorým bolo doplnené označenie kupujúceho vo veci zápisu vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, podpísala za MS osoba na základe vydaného splnomocnenia predsedu MS zo dňa 13.11.2012 (ďalej len „splnomocnenie“).

Preverením obsahu splnomocnenia bolo zistené, že na úkon týkajúci sa uzatvárania KPZ za MS v čase podpisu predmetnej KPZ, nemala táto osoba splnomocnenie.

Uvedeným konaním došlo k nedodržaniu ustanovenia § 20 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), podľa ktorého právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia tí, ktorí sú na to oprávnení zo zákona (štatutárne orgány).

Štatutárnym orgánom MS podľa ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 68/1997 Z. z. zákona o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov (v súlade s hlavou VIII článku 1 ods. 1 stanov Matice slovenskej) je predseda MS, ktorý ju ako najvyšší predstaviteľ MS reprezentuje navonok.

Ďalej bola NKÚ SR preverená zámena nehnuteľného majetku medzi obchodnou spoločnosťou, vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. Martin, zapísaných na LV č. 936: stavby súp. č. 10680 postavená na pozemku parc. KN-C č. 1032/8, pozemkov parc. KN-C č. 1032/8 o výmere 1 239 m² - zastavané plochy a nádvoria a parc. KN-C č. 1032/9 o výmere 71 m² - zastavané plochy a nádvoria a MS, výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. Priekopa, zapísaných na LV č. 1767: stavby – administratívnej budovy súp. č. 4927 postavené na pozemku parc. KN-C č. 1743/47, pozemkov parc. KN-C č. 1743/23 o výmere 2 612 m² - zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. 1743/24 o výmere 1 003 m² - zastavané plochy a nádvoria a parc. KN-C č. 1743/47 o výmere 766 m² - zastavané plochy a nádvoria.

Obe zmluvné strany uzatvorili dňa 11.01.2012 podľa ustanovenia § 611 Občianskeho zákonníka zámennú zmluvu, ktorej predmetom bola vzájomná výmena uvádzaného nehnuteľného majetku.

Účastníci zmluvných strán sa dohodli, že hodnota nehnuteľností vo vlastníctve obchodnej spoločnosti bola v sume 1 060 000,00 eur a vo vlastníctve MS v sume 766 000,00 eur. Nakoľko hodnota nehnuteľného majetku MS bola nižšia oproti hodnote majetku obchodnej spoločnosti o sumu 294 000,00 eur, zmluvné strany sa dohodli, že do 30 dní odo dňa podpisania zámennej zmluvy MS doplatí určený rozdiel v hodnote nehnuteľností obchodnej spoločnosti.

Všeobecná hodnota nehnuteľností (ďalej len „VHN“) MS: parciel parc. č. 1743/23, 1743/24 a 1743/47 a administratívnej budovy súp. č. 4927 s príslušenstvom postavené na parcele parc. č. 1743/47 zapísaných na LV č. 1767 pre k. ú. Priekopa bola určená znaleckým posudkom č. 94/2009 z 22.12.2009 vypracovaného znalcom evidenčné č. 913840 v sume 766 000,00 eur.

Rovnaký znalec stanovil VHN obchodnej spoločnosti (znalecký posudok č. 95/2009 z 23.12.2009) zapísaných na LV č. 936 pre k. ú. Martin: pozemku parc. č. 1032 v sume

114 821,00 eur, prevádzkovej stavby súp. č. 467 postavenej na parcele č. 1032 v sume 939 795,96 eur a vonkajších úprav v sume 4 055,34 eur, spolu v sume 1 060 000,00 eur.

Rozhodnutím príslušnej správy katastra č. V 91/12 z 21.02.2012 na návrh oboch zmluvných strán doručeného katastru 12.01.2012, bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam:

- v k. ú. Martin LV 936: pozemky parc. č. 1032/8, zastavané plochy a nádvoría o výmere 1 239 m², parc. č. 1032/9, zastavané plochy a nádvoría o výmere 71 m² a stavby súp. č. 10680 postavenej na pozemku parc. č. 1032/8, zastavané plochy a nádvoría o výmere 1 239 m² v prospech MS, v podiele 1/1,
- v k. ú. Priekopa LV 1767: pozemky parc. č. 1743/23, zastavané plochy a nádvoría o výmere 2 612 m², parc. č. 1743/24, zastavané plochy a nádvoría o výmere 1 003 m², parc. č. 1743/47, zastavané plochy a nádvoría o výmere 766 m² a stavby so súpisným č. 4927 postavenej na pozemku parc. č. 1743/47 zastavané plochy a nádvoría o výmere 766 m² v prospech obchodnej spoločnosti, v podiele 1/1,

podľa zámennej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 11.01.2012. Vklad bol povolený dňa 21.02.2012 a právne účinky vkladu nastali dňom 21.02.2012.

Novo nadobudnutý nehnuteľný majetok MS, bol povolením vkladu zapísaný na LV č. 261 pre k. ú. Martin: parc. č. 1032/8 o výmere 1 239 m² - zastavané plochy a nádvoría, parc. č. 1032/9 o výmere 71 m² - zastavané plochy a nádvoría a prevádzková budova súp. č. 10680 postavenej na parc. č. 1032/8 v spoluvlastníckom podiele 1/1, bez zápisu ťarchy.

Kontrolou NKÚ SR bol zistený nesúlad označenia súpisného čísla prevádzkovej stavby obchodnej spoločnosti uvedeného v znaleckom posudku č. 95/2009 z 23.12.2009 so stavbou uvedenou v zámennej zmluve z 11.01.2012 a rozhodnutí o povolení vkladu správy katastra č. V 91/12 z 21.02.2012 a LV č. 261 v k. ú. Martin.

Ku dňu uzatvorenia predmetnej zámennej zmluvy bola MS predložená zápisnica z riadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti zo dňa 26.03.2010, podľa ktorej riadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti udelilo spoločnosti súhlas na prevod vlastníctva k nehnuteľnému majetku zapísaného na LV č. 936 vedenom v k. ú. Martin, kupujúcemu MS za kúpnu cenu 1 060 000,00 eur s tým, že MS recipročne prevedie kúpnu zmluvou do jej vlastníctva nehnuteľnosti zapísané na LV č. 1767 v k. ú. Priekopa za kúpnu cenu 766 000,00 eur. Zároveň rozdiel v cenách nehnuteľného majetku v sume 294 000,00 eur uhradí MS obchodnej spoločnosti. Úhrada rozdielu v cene nehnuteľného majetku v sume 294 000,00 eur zo strany MS bola vykonaná dňa 10.01.2012 bezhotovostným prevodom na účet obchodnej spoločnosti.

NKÚ SR preveril všetky zápisnice zo zasadnutia výboru MS za obdobie rokov 2009 až 2012, v ktorých sa nenachádzalo žiadne uznesenie, resp. schválenie zámeny (predaja) majetku, ktorý bol predmetom uzatvorenej zámennej zmluvy zo dňa 11.01.2012.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. e) zákona č. 176/2004 Z. z. sa pri zámene nehnuteľnej veci - pozemku alebo jeho časti s celkovou výmerou vyššou ako 50 m² a stavby alebo jej časti s celkovou podlahovou plochou vyššou ako 50 m² vyžaduje predchádzajúci písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu. Kolektívnym orgánom podľa článku VI ods. 3 platnej a účinnej Smernice vyradovacej komisie pri MS z 29.09.2008 bol výbor MS.

Tým, že na uzatvorenie zámennej zmluvy (zámena nehnuteľného majetku v hodnote 1 060 000,00 eur) nebol daný predchádzajúci písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu (výbor MS), ktorý sa vyžaduje podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. e)

zákona č. 176/2004 Z. z., došlo zo strany MS k porušeniu ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 176/2004 Z. z., podľa ktorého štatutárny orgán verejnoprávnej inštitúcie je povinný si vyžiadať na nakladanie s majetkom podľa § 13 predchádzajúci písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu.

Dňa 07.02.2014 MS predložila NKÚ SR zápisnicu z druhého riadneho zasadnutia výboru MS konaného 01.02.2014, v ktorom výbor MS uznesením č. 12/2 dodatočne schválil zámenu nehnuteľností, ktoré boli predmetom uzatvorenej zámennej zmluvy z 11.01.2012.

Kontrolou uzatvorených zmlúv bolo zistené:

MS nemala v kontrolovanom období ani v čase výkonu kontroly zavedenú jednotnú evidenciu uzatvorených a platných zmlúv. Z uvedeného dôvodu nebolo možné preveriť celkový počet a štruktúru zmlúv uzatvorených a platných v rokoch 2011 a 2012. NKÚ SR odporúča MS v záujme zabezpečenia právnej istoty viesť jednotnú evidenciu uzatváraných a platných zmlúv.

Kontrolou boli preverené nájomné zmluvy predložené kontrolnej skupine, na základe ktorých MS prenajíkala svoj nehnuteľný majetok. Jednalo sa o zmluvy uzatvorené v rokoch 2011 a 2012, prípadne uzatvorené zmluvy, ktoré boli platné v kontrolovanom období.

Kontrolou boli preverené nájomné zmluvy, v ktorých MS vystupovala ako prenajímateľ. Dôvodom bola skutočnosť, že v prípade prenájmu majetku MS sa jednalo o nakladanie s ním, ktoré je ako také upravené zákonom č. 176/2004 Z. z. V prípade, že si majetok MS prenajíkala a vystupovala v zmluvnom vzťahu ako nájomca, jednalo sa o nakladanie s finančnými prostriedkami MS, ktoré nespádalo pod dikciu zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií.

Kontrolou boli zistené nedostatky pri nasledovných zmluvách:

- Nájomná zmluva o užívaní pozemku, uzatvorená medzi MS ako majiteľom nehnuteľnosti a prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou ako nájomcom. Predmetom zmluvy bol prenájom pozemku - zastavaných plôch a nádvorí o výmere 1137 m², zapísaných na LV č. 3638, nachádzajúce sa v k.ú. Šurany v prospech nájomcu, ktorý bol vlastníkom budovy stojacej na predmetnom pozemku; účelom prenájmu bolo užívanie stavby vo vlastníctve nájomcu. Zmluva bola uzatvorená 2.9.2011 s účinnosťou od 5.9.2011 do 31.12.2012. Cena nájmu bola dohodnutá na 1,00 eur za rok. Dohodnutá cena nájmu bola v rozpore s ustanovením § 8 ods. 3 zákona č. 176/2004 Z. z., podľa ktorého verejnoprávna inštitúcia je povinná dohodnúť v nájomnej zmluve také nájomné, za aké sa v tom čase a na tom mieste obvykle prenecháva do nájmu na dohodnutý účel taká alebo porovnateľná nehnuteľnosť.
- Zmluva o nájme nebytového priestoru, uzatvorená medzi MS ako majiteľom nehnuteľnosti a prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou ako nájomcom. Predmetom zmluvy bol prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve MS, nachádzajúcich sa v dome na Dunajskej ulici v Bratislave; celková rozloha prenajímaných priestorov bola 47,06 m². Cena nájmu bola stanovená na 82,98 eur bez DPH za 1 m² za rok, teda 325,41 eur bez DPH mesačne. Zmluva bola podpísaná 30.5.2010 s dobou platnosti na päť rokov. V priebehu kontrolovaného obdobia a súvisiaceho nasledujúceho obdobia boli k zmluve uzatvorené dva dodatky. Predmetom prvého dodatku bolo zvýšenie plochy nájmu na 62,61 m², dodatok bol podpísaný dňa 30.9.2011 s platnosťou od 01.10.2011, ostatné ustanovenia zmluvy zostali nezmenené. Druhý dodatok bol

uzatvorený dňa 30.5.2013 a jeho predmetom bolo zvýšenie plochy nájmu na 130,98 m² a zmena ďalších zmluvných podmienok: odber elektriny bol zabezpečený priamo na meno nájomcu, úhrada nákladov nájomcu na zhodnotenie majetku prenajímateľa a zariadenie prenajímateľom v plnej sume, ak by sa prenájom skončil skôr ako o 15 rokov od uzatvorenia zmluvy.

Zmluva umožňovala nájomcovi dať nebytový priestor do podnájmu tretej osobe. Toto ustanovenie zmluvy bolo v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 176/2004 Z. z., podľa ktorého nájomca ani vypožičiavateľ nie je oprávnený prenechať majetok verejnoprávnej inštitúcie do nájmu, podnájmu alebo výpožičky.

- Zmluva o nájme bytu č. 1/2012 uzatvorená medzi MS ako vlastníkom a prenajímateľom a fyzickou osobou ako nájomcom. Predmetom nájmu bol prenájom trojizbového bytu v bytovom dome na Hviezdoslavovej ulici v Martine o rozlohe 119,25 m² + príslušné priestory pivnice a balkóna. Zmluvná cena bola dohodnutá na 0,08 eura za mesiac plus náklady energie v sume 233,65 eur. Zmluva bola uzatvorená dňa 15.10.2012 na dobu určitú, ktorá presiahla dobu jedného roka.

Dohodnutá cena nájmu bola v rozpore s ustanovením § 8 ods. 3 zákona č. 176/2004 Z. z.

- Zmluva o nájme nebytových priestorov č. 1/2012, uzatvorená medzi MS ako vlastníkom a prenajímateľom a fyzickou osobou - podnikateľom. Predmetom nájmu boli nebytové priestory a poskytovanie služieb spojených s ich užívaním; priestory o rozlohe 10,89 m² nachádzajúce sa v Bratislave. Zmluva bola uzatvorená dňa 13.08.2012 s účinnosťou od 01.09.2012. Cena nájmu bola stanovená na 1,00 eur za rok. Účelom nájmu bol predaj matičných periodík a neperiodík a za účelom rozvíjania kultúrno-osvetovej činnosti pod vedením Domu Matice slovenskej v Bratislave.
- Zmluva o nájme nebytových priestorov č. 2/2012, uzatvorená medzi MS ako prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou ako nájomcom. Predmetom nájmu boli nebytové priestory a poskytovanie služieb spojených s ich užívaním (priestory o rozlohe 801,12 m² – mechanická dielňa). Zmluva bola uzatvorená dňa 21.2.2012 s účinnosťou od toho istého dňa. Cena nájmu bola stanovená 25 635,84 eur za rok, so štvrťročnou splatnosťou 6 408,96 eur za štvrťrok. Dodávku energie si nájomca zabezpečoval sám vlastnými meračmi.

Odhliadnuc od uvedených nedostatkov bolo zistené, že všetky uvedené zmluvy boli uzatvorené na dobu dlhšiu ako jeden rok resp. na dobu neurčitú, pričom podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. h) zákona č. 176/2004 Z. z. bol na uzavretie takýchto zmlúv potrebný písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu.

Keďže žiadny takýto súhlas nebol daný, MS porušila ustanovenie § 12 ods. 2 zákona č. 176/2004 Z. z.

Podľa ustanovenia § 12 ods. 3 zákona č. 176/2004 Z. z. právny úkon, na ktorý nebol daný predchádzajúci písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu, je neplatný. Táto skutočnosť sa okrem uvedených nájomných zmlúv týkala aj vyššie uvedenej zámennej zmluvy.

MS v priebehu kontrolovaného obdobia nezverejňovala uzatvorené zmluvy. Dôvodom bola právna neistota a presvedčenie vedenia MS, že MS nie je povinnou osobou v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“), vzhľadom na zákonnú úpravu postavenia MS a historické okolnosti jej vzniku. V záujme jednoznačného zistenia právneho postavenia MS a na to nadväzujúcich povinností zverejňovať objednávky, faktúry a uzatvorené zmluvy vyplývajúcich zo zákona č. 211/2000 Z. z. sa predseda MS listom z 08.04.2013 obrátil

na Úrad vlády SR ako orgán zodpovedný za vedenie centrálného registra zmlúv s dopytom na poskytnutie záväzného stanoviska, či MS je povinnou osobou podľa uvedeného zákona.

Dopyt MS bol Úradom vlády SR postúpený Ministerstvu spravodlivosti SR, ktoré listom zo dňa 07.04.2013 zaujalo stanovisko, že MS je povinnou osobou v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. a má teda zverejňovať objednávky, faktúry a zmluvy. Zároveň pripomenulo, že oprávneným orgánom na výklad zákona je Najvyšší súd SR. MS sa následne listom zo dňa 15.10.2013 obrátila na Najvyšší súd SR so žiadosťou o stanovisko v uvedenej veci. Najvyšší súd SR zaujal stanovisko k problematike listom zo dňa 15.11.2013, v ktorom potvrdil postavenie MS ako právnickej osoby zriadenej zákonom a ako takej aj povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z. z. MS začala zverejňovať objednávky a faktúry na svojej stránke od januára 2013.

Kontrolou inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v kontrolovanom období bolo zistené:

Skutočný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za obdobie rokov 2011 a 2012 bol podľa vydaného príkazu správcu MS č. 3/2011 z 26.10.2011 a predsedu MS č. 3/2012 z 22.11.2012, zisťovaný čiastkovými inventarizačnými komisiami (ďalej len „ČIK“) v MS, domoch MS a jej oblastných pracoviskách, a to:

- dokladovou inventúrou dlhodobého hmotného majetku v členení budovy, haly, stavby, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí, pozemky, umelecké diela a zbierky, obstaranie hmotných investícií, oprávky k softvéru, k budovám a stavbám, k samostatným hnutelným veciam, k dopravným prostriedkom, k nedokončeným nehmotným investíciám, cenné papiere, dlhové cenné papiere a krátkodobé investície, opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku, pohľadávky, záväzky, rozdiel majetku a záväzkov, opravné položky k pohľadávkam, náklady, výnosy a príjmy budúcich období, fondové účty, základné imanie, hospodársky výsledok a nerozdelený zisk, neuhradená strata z minulých rokov, podsúvahové účty,
- fyzickou inventúrou dlhodobého majetku: strojov a zariadení, dopravných prostriedkov, inventáru, drobného hmotného majetku,
- kombináciou fyzickej a dokladovej inventúry nehmotného dlhodobého majetku a obstarania nehmotného majetku, drobné programy (software, obstaranie nehmotných investícií, obstaranie hmotných investícií), obstaranie materiálu, materiál na sklade, ceste, výrobky, tovar na sklade, pokladnica, bankové účty, peniaze na ceste, ceniny

Fyzická a dokladová inventúra majetku prebehla v čase od 26.10.2011 do 27.01.2012 (22.11.2012 – 25.01.2013) a bola v súlade s účtovnou evidenciou MS.

Po porovnaní stavu majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov uvedených v jednotlivých inventúrnych súpisoch ČIK, so stavom majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve MS za obe účtovné obdobia, neboli zistené rozdiely.

Rozdiel majetku a záväzkov MS k 31.12.2011 predstavoval sumu 5 254 893,79 eur (k 31.12.2012 v sume 5 523 060,21 eur). Tento výsledok bol zároveň uvedený v inventarizačnom zápise vypracovanom ústrednou inventarizačnou komisiou z 29.02.2012 a z 28.02.2013. Oba inventarizačné zápisy obsahovali zákonné náležitosti podľa ustanovenia § 30 ods. 3 zákona č. 431/2002 Z. z. a boli schválené za rok 2011 správcom MS a za rok 2012 predsedom MS.

Kontrolou inventarizácie bolo zistené, že MS nevedla v účtovníctve nehnuteľný majetok pozemok parc. č. 632/2 o výmere 19 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria

zapísané na LV č. 2808 pre k. ú. Fiľakovo, vo vlastníctve Slovenskej republiky na účte 031 – Pozemky.

Z uvedeného vyplýva, že MS nevykonala dôsledne inventarizáciu majetku na účte 031 – Pozemky, čím nepostupovala podľa ustanovenia § 29 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z., podľa ktorého účtovná jednotka inventarizáciou overuje, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti

MS podľa uzatvorených poistných zmlúv č. 510018260 so začiatkom poistenia 24.02.2005, č. 510007910 so začiatkom poistenia od 20.02.2005 a účinných v kontrolovanom období, mala poistený nehnuteľný majetok – budovy proti živelným nebezpečenstvám na poistnú sumu 3 863 772,20 eur a s poistným predpisovaným súkromnou poisťovňou v závislosti od roka poistenia v sume 4 292,04 eur.

Súbor hnutelných vecí MS bol piatimi poistnými zmluvami č. 510008515 od 03.03.2004 poistený proti živelným nebezpečenstvám, pre prípad škôd spôsobených krádežou, vlámaním alebo lúpežným prepadnutím v poistnej sume 234 017,13 eur a s celkovým poistením v sume 593,30 eur predpisovaným v jednotlivých kalendárnych rokoch súkromnou poisťovňou.

MS 26.01.2010 uzatvorila so vznikom poistenia poistnú zmluvu č. 9979287250 na poistenie prevádzkovej budovy na poistnú sumu 170 000,00 eur s pripoistením rizika rozbitia skla s ročným poistným v sume 308,66 eur a novú poistnú zmluvu č. 9979289006 zo 17.01.2011 na poistenie hnutelných vecí a pripoistenia umeleckých predmetov v celkovej poistnej sume 44 108,63 eur a celkovým poistným v sume 778,86 eur.

Od 21.12.2012 boli v účinnosti nové poistné zmluvy na poistenie budov č. 9873002207 s pripoistením proti vandalizmu a vypratávacích nákladov na poistnú sumu 3 894 500,00 eur s určeným poistným v sume 2 612,53 eur, č. 9873002206 na poistenie hnutelných vecí, výrobo-prevádzkových zariadení, pripoistenia umeleckých predmetov a poistenia strojov a elektroniky na poistnú sumu 334 675,00 eur a sumou poistného 788,09 eur a č. 9873002205 na poistenie prevádzkovej zodpovednosti za škodu spôsobenú vlastníctvom a prenájmom nehnuteľností v poistnej sume 50 000,00 eur a poistným v sume 515,88 eur.

Preverením vybraných úhrad predpisovaného poistného komerčnou poisťovňou za kontrolované obdobie roku 2011 bola preukázaná úhrada poistného za hnutelný a nehnuteľný majetok MS troch poistných zmlúv za poistné obdobie od 24.02.2011 do 26.02.2012 v celkovej sume 4 264,81 eur v súlade s poistnými zmluvami.

Predpísané vybrané poistné za poistený hnutelný a nehnuteľný majetok bolo zaplatené komerčnej poisťovni 04.02.2011, 07.02.2011 a 07.04.2011.

V roku 2011 vznikla MS v kancelárskych priestoroch v Bratislave škodová poistná udalosť, evidovaná poisťovňou 08.03.2011 podľa poistnej zmluvy č. 2045514, ktorou bolo uzatvorené poistenie celého bytového domu s dojednanou spoluúčasťou v sume 165,97 eur.

Po ukončení likvidácie poistnej udalosti poisťovňou 06.04.2011, bolo predpísané poistné plnenie znížené o spoluúčasť na sumu 7 254,80 eur, ktoré bolo 08.04.2011 pripísané na účet MS.

Kontrolou evidencie pohľadávok a záväzkov bolo zistené:

MS k 31.12.2011 evidovala pohľadávky v celkovej sume 50 976,65 eur (v nasledujúcom účtovnom období v sume 39 565,44 eur), zaúčtované na nasledujúcich syntetických účtoch:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- 311-Odberatelia v sume 16 701,68 eur (k 31.12.2012 v sume 15 316,74 eur). Z týchto pohľadávok z obchodného styku tvorili pohľadávky účtované na analytickom účte 311001 Nájomné v sume 9 591,03 eur (k 31.12.2012 v sume 3 401,07 eur) a na účte 311005 Ostatné náhodilé príjmy MS v sume 5 403,77 eur (8 635,28 eur v nasledujúcom účtovnom období),
- 315-Ostatné pohľadávky v sume 4 262,54 eur (k 31.12.2012 v sume 6 830,17 eur),
- 341-Daň z príjmov v sume 11 624,92 eur,
- 378-Iné pohľadávky v sume 16 316,72 eur (16 727,74 eur v nasledujúcom období),
- 335-Pohľadávky voči zamestnancom v sume 2 070,79 eur (690,79 eur k 31.12.2012).

Štruktúra pohľadávok za kontrolované obdobie podľa ich druhu a sumy ich úhrad sa uvádzajú v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3- Výška evidovaných pohľadávok a ich úhrad

v eur

Syntetický, resp. analytický účet pohľadávok	Výška pohľadávok 2011	Výška pohľadávok 2012	Výška uhradených pohľadávok za rok 2011	Výška uhradených pohľadávok za rok 2012
311001	9 591,03	3 401,07	6 629,96	440,00
311002	143,00	0,00	143,00	0,00
311003	949,08	88,43	897,94	61,02
311005	5 403,77	8 635,28	668,12	3 516,48
311007	612,96	1 831,02	24,35	1 675,60
311010	1,84	0,00	1,84	0,00
311011	0,00	1 360,94	0,00	1 360,94
315	4 262,54	6 830,17	Pozn.	Pozn.
341	11 624,92	0,00	11 624,92	0,00
378	16 316,72	16 727,74	3 198,98	4 270,00
335002	2 070,79	690,79	1 380,00	0,00
Spolu:	50 976,65	39 565,44	24 569,11	11 324,04

Pozn.: na syntetickom účte 315 MS okrem mylných platieb účtovala špecifické účtovné prípady – dotácie DMS, účty 315xxx predstavujúce zostatky dotácií DMS na účtoch a v pokladni

K 31.12.2012 predstavovali pohľadávky:

- na účte 311001- Nájomné v lehote splatnosti sumu 440,00 eur a po lehote splatnosti sumu 2 961,07 eur (ku dňu zostavenia účtovnej závierky za rok 2012 uhradená pohľadávka v sume 3 401,07 eur),
- na účte 311003-Pohľadávky periodiká VMS v lehote splatnosti 20,25 eur (po lehote splatnosti v sume 68,18 eur),
- účet 311005-Ostatné a náhodilé príjmy MS v lehote splatnosti 2 344,46 eur a po lehote splatnosti v sume 6 290,82 eur (z toho pohľadávky vymáhané súdnou cestou v sume 2 655,51 eur a do zostavenia účtovnej závierky za rok 2012 uhradené pohľadávky tohto účtu v sume 3 200,34 eur),
- na účte 311007-Odberatelia neperiodiká VMS po lehote splatnosti v sume 1 831,02 eur (uhradené 1 242,41 eur, pohľadávka neperiodická tlač evidovaná voči súkromnej právnickej osobe z Považskej Bystrice v sume 427,45 eur je vymáhaná

súdnou cestou a pohľadávka v sume 155,42 eur voči fyzickej osobe z Lučenca formou výzvy na zaplatenie dlhu a mimosúdneho vyrovnania),

- na účte 311011-Nájomné pracovníkov a organizácie v lehote splatnosti v sume 928,67 eur a po lehote splatnosti v sume 432,27 eur (k zostaveniu účtovnej závierky za rok 2012 uhradené v sume 1 360,94 eur).

K 31.12.2011 vytvorila MS podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 595/2003 Z. z.“) opravnú položku (ďalej len „OP“) k pohľadávkam z predchádzajúceho účtovného obdobia a v bežnom účtovnom období ju ponechala v pôvodnej sume 1 295,29 eur. Jednalo sa o pohľadávku voči súkromnej obchodnej spoločnosti z Považskej Bystrice účtovanú na účte 311007-Odberatelia neperiodiká VMS, vymáhanú exekučným konaním za predpokladu, že dlžník ju nezaplatí.

Pohľadávka bola v plnej výške splatená, a tým zanikli dôvody pre dočasné zníženie hodnoty majetku MS. Na základe uvedeného bola k 31.12.2012 OP účtovaná na účte 391000-Opravné položky k pohľadávkam v plnej sume 1 295,29 eur rozpustená.

K 31.12.2012 bola vytvorená nová OP k pohľadávkam podľa zákona č. 595/2003 Z. z. po lehote splatnosti viac ako 1080 dní, 720 dní a 360 dní, spolu v sume 2 405,28 eur, účtované na účte 311005-Ostatné a náhodilé príjmy MS so splatnosťou podľa účtovných dokladov (faktúr):

- č. 20088361 v sume 1 659,69 eur z 11.12.2008, so splatnosťou 21.12.2008, t.j. so splatnosťou viac ako 1 080 dní (OP v sume 100%: 1 659,69 eur) – vydanie Antológie I. medzi dvoma domovmi,
- č. 20101013 v sume 995,82 eur zo 17.02.2010 a splatnosťou 27.02.2010, t.j. so splatnosťou viac ako 720 dní (OP v sume 50%: 497,91 eur) - vydanie Antológie I. medzi dvoma domovmi,

pohľadávky vymáhané formou zaslania výzvy na zaplatenie dlhu a mimosúdne vyrovanie (dlžník občianske združenie z Bratislavy zaslané výzvy k 30.05.2013 nepreberal s tým, že na poslednej výzve doručovateľ uviedol adresát neznámy). Výbor MS uznesením č. 15/2 z 28.09.2013 túto pohľadávku v sume 2 655,51 eur odpustil,

- č. 20107005 v sume 5,74 eur z 28.01.2010, so splatnosťou 08.02.2010, t.j. so splatnosťou viac ako 720 dní (OP v sume 50%: 2,87 eur) – publikácie,
- č. 20107020 v sume 427,45 eur zo 17.06.2010 a splatnosť 27.06.2010, t.j. so splatnosťou viac ako 720 dní (OP v sume 50%: 213,73 eur) – publikácie,

pohľadávky voči súkromnej obchodnej spoločnosti z Považskej Bystrice vymáhané exekúciou č. EX 605/2013-10 podľa vydaného platobného rozkazu č. 9Rob/152/2013 z 26.04.2013 okresným súdom vo veci zaplatenia pohľadávky v sume 433,19 eur s príslušenstvom 244,97 eur a 9% úrokov z omeškania ročne od 09.02.2010 zo sumy 5,74 eur do zaplatenia a 9 % úrokov z omeškania ročne od 28.06.2010 zo sumy 427,45 eur do zaplatenia oprávnenému MS,

- č. 20117044 v sume 155,42 eur z 12.12.2011 a dátumom splatnosti 22.12.2011, t.j. so splatnosťou viac ako 360 dní (OP v sume 20 %: 31,08 eur) – publikácie,

vymáhané od fyzickej osoby z Lučenca formou predžalobnej výzvy na zaplatenie dlhu a mimosúdne vyrovanie, ktorá bola dlžníkom prevzatá 07.08.2013.

K 31.12.2012 pohľadávky účtované na účte 311007 v sume 588,61 eur boli vymožené formou exekučného konania v sume 433,19 eur.

Závazky MS k 31.12.2011 predstavovali hodnotu 101 318,32 eur, z toho krátkodobé záväzky (ďalej len „KZ“) účtované na účte 321-Dodávatelia v sume 36 039,07 eur v lehote splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka, na účte 331-Závazky voči

zamestnancom v sume 91,46 eur (účet 331000-Zúčtovanie so zamestnancami v sume 57,27 eur a účet 331007-Zálohy za autorské honoráre v sume 148,73 eur, týkajúce sa preddavku na autorské honoráre vyplatené vo februári 2012), na účte 379-Iné záväzky v sume 64 248,59 eur (z toho záväzok účtovaný na analytickom účte 379005-Dotácie od iných organizácií predstavoval sumu 64 017,27 eur).

Dlhodobé záväzky (ďalej len „DZ“) predstavovali k 31.12.2011 sumu 1 122,12 eur účtované na účte 472-Záväzky zo sociálneho fondu.

V nasledujúcom účtovnom období došlo k zvýšeniu celkových záväzkov MS o sumu 147 935,62 eur. KZ sa zvýšili o sumu 147 403,11 eur a DZ o sumu 532,51 eur.

Zvýšenie DZ bolo spôsobené nárastom záväzkov zo sociálneho fondu účtu 472 na hodnotu 1 654,63 eur.

Nárast KZ predstavoval zvýšenie vybraných záväzkov účtu 321 na sumu 93 350,83 eur (v splatnosti v sume 83 752,93 eur a so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka v sume 9 597,90 eur), účtu 341-Daňové záväzky (analytický účet 341000-Daň z príjmov) na sumu 96 107,61 eur, pri znížení záväzkov účtu 379-Iné záväzky o sumu 6 057,72 eur.

Zhrnutie

Hospodárenie s verejnými prostriedkami je celospoločensky významná téma, ktorá sa v súčasnom období dotýka každého občana Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu NKÚ SR do plánu kontrolnej činnosti na rok 2014 zahrnul kontrolu použitia finančných prostriedkov štátu na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva v kontrolovanom subjekte Matice slovenskej v Martine.

Predmetom kontroly bola všeobecná časť, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov a stav správy a ochrany majetku.

Kontrolou zúčtovania poskytnutých verejných prostriedkov bolo zistené, že MS v dvoch prípadoch výdavok za uhradenie dodávateľských faktúr v rozpore s opatrením MF SR zaúčtovala v prospech nesprávneho účtu, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve.

V kontrolovanom období MS uskutočnila 36 platieb v celkovej sume 24 913,04 eur na základe účtovných dokladov, ktorých obsah priamo alebo nepriamo nedostatočne preukazoval fakturovanú skutočnosť, čím došlo taktiež k porušeniu zákona o účtovníctve.

V siedmych prípadoch MS pred uzatvorením zmlúv nevykonala predbežnú finančnú kontrolu, čo bolo v rozpore s internou smernicou o systéme vedenia účtovníctva a o obehu účtovných dokladov v MS.

Kontrolou verejného obstarávania bolo zistené, že MS v dvoch prípadoch uzatvorila zmluvy, pričom pred uzatvorením zmlúv na výber zmluvných dodávateľov nevykonala verejné obstarávanie. Podobne dvom spoločnostiam poskytujúcim polygrafické služby bolo uhradených z verejných prostriedkov 18 dodávateľských faktúr v celkovej sume 41 962,84 eur, pričom obstaranie týchto služieb sa uskutočnilo priamym zadáním (na základe vystavených objednávok) bez vykonania verejného obstarávania na výber dodávateľa.

Vo všetkých štyroch prípadoch MS nepostupovala v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, nakoľko hodnota zákazky zakaždým dosiahla finančný limit podprahovej zákazky.

MS uhradením výdavkov dodávateľom, ktorí neboli vybraní v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní nepreukázala hospodárne použitie finančných prostriedkov v celkovej sume 72 972,98 eur podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrolou nakladania s majetkom bolo zistené, že pred uzatvorením jednej zámennej zmluvy (zámena nehnuteľného majetku v celkovej sume 1 060 000,00 eur) a piatich nájomných zmlúv nebol daný písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu, čo bolo v rozpore so zákonom o nakladaní s majetkom verejnoprávnej inštitúcie.

Taktiež v rozpore s týmto zákonom v dvoch prípadoch dohodnutá cena nájmu uzatvorených nájomných zmlúv neodpovedala cene, za akú sa v tom čase a na tom mieste prenajímala porovnateľná nehnuteľnosť.

V jednom prípade kúpno-predajnú zmluvu, predmetom ktorej bol predaj nehnuteľného majetku v celkovej sume 71 610,00 eur podpísala za MS osoba na základe splnomocnenia predsedu MS. Preverení obsahu splnomocnenia bolo zistené, že na úkon týkajúci sa uzatvárania kúpno-predajných zmlúv nemala táto osoba splnomocnenie, čím došlo k porušeniu Občianskeho zákonníka.

V súvislosti s kontrolou inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za obdobie rokov 2011 a 2012 bolo zistené, že MS nevedla v účtovníctve nehnuteľný majetok – pozemok o výmere 19 m², čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve a súčasne so zákonom o nakladaní s majetkom štátu.

Odporúčania

- v záujme právnej istoty odporúčame MS zaviesť jednotnú evidenciu uzatvorených zmlúv (register zmlúv),
- v stanovách MS zadefinovať samosprávny resp. kolektívny orgán, ktorý by mal v kompetencii schvaľovanie nakladania s majetkom podľa ustanovení zákona o nakladaní s majetkom verejnoprávnej inštitúcie,
- zaviesť evidenciu vykonaných verejných obstarávaní.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 13.02.2014

Ing. Juraj Podolák
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Miroslav Holečka
člen kontrolnej skupiny

Mgr. Radoslav Machan
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 17.02.2014

Ing. Marián Tkáč PhD.
predseda Matice slovenskej